

Timbru de Ion Barbu

Incadrarea in epoca literara.

-Curente si orientari literare. Receptari critice.-

Ion Barbu, pe numele sau real, Dan Barbilian, se naste la Campulung-Muscel in 1895 si este cunoscut in literatura romana ca un original, care a reusit sa-si unifice doua mari pasiuni, considerate pana atunci ireconciliabile - poezia si matematica. Ca mai toti poetii perioadei interbelice trece prin experienta simbolista, debutand in revista condusa de Macedonski - Literatorul. In 1919 se muta la cenaclul patronat de Eugen Lovinescu - Sburatorul, imprimand operei sale o certa orientare spre modernitate. Barbu se indreapta gradual spre poezia ermetica, renegandu-si volumul aparut in 1921 - Dupa melci, considerand ca nu-i indeplineste aspiratiile ulterioare. Asa apare o noua selectie a poeziilor sale, in 1930, purtand un titlu dat de editor, dar nu mai putin celebru - Joc secund.

Criticul Nicolae Manolescu spunea despre Barbu ca "de la Mallarme incoace, nici un alt poet n-a exprimat un punct de vedere mai radical asupra poeziei. Dincolo de terminologia, adesea pretentioasa, se afla efortul demn de retinut de definire teoretica a poeziei esentiale". Nicolae Balota considera ca Barbu isi concepe arta, opunandu-se unor miscari poetice contemporane, fiind vorba despre "o antipoetica". Il apropie, in acest sens, pe Barbu de Valery si Mallarme, prin cautarea poeziei absolute si refuzul liricii confesive.

Poezia Timbru a aparut mai intai in revista Sburatorul din 1926 si a fost reluata in varianta sa definitiva, in volumul Joc secund din 1930 .

-Tema si semnificatia titlului. Influenta.-

Timbru este o arta poetica fascinanta, constituindu-se intr-o negare a poeticilor cunoscute, mai degraba o antipoetica. Titlul are o valoare simbolica, destul de putin explicita - specifica limbajului ermetic, bazata pe jocul dintre denotatie si conotatie. Astfel titlul ar fi o trimitere la aderenta si imaginea poeziei, dar si la sonoritatea si valoarea ei muzicala. Sub ermetismul poeziei se simte influenta lui Nietzsche, lectura favorita a tinerilor din perioada cand Barbu si Blaga se aflau la studii in Germania. Acesta ofera modernitatii o cheie de intelegere a antichitatii, prin intoarcerea la mituri si zei. E vorba de o abordare moderna a mitologiei. Asa se explica noile conotatii ale apollinului - ca tendinta rationala, echilibrata, rece si dionisiacului - ca traire senzoriala, ca betie a simturilor din poezia lui Ion Barbu.

-Elemente de structura si compozitie-

Poemul contine doua catrene simetrice, fiecare ilustrand unul dintre cele doua planuri ale poeziei - planul mijloacelor artistice, al formei si planul continutului ideatic si ideal, in acelasi timp. Incipitul

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

poeziei e abrupt, aproape de matricea antica, prin anihilarea eului si scoaterea poemului din timpul si spatiul realului, asa cum sustinea Nicolae Balota. Finalul potenteaza lumea poeziei, ca o alta lume, tot rezultatul unei creatii, apropiata de conceptia divina, in care poetul devine demiurg prin "negatia spiritualista a lumii materiale", cum spunea Tudor Vianu.

-Procedee si mijloace artistice. Imagini si figuri de stil.-

Enumeratia care deschide primul catren pune sub semnul intrebării capacitatea de a "rezuma" lumea, neincrederea poetului in perceptia senzoriala si in posibilitatea instrumentelor traditionale de a exprima absolutul. "Cimpoiul" si "fluierul" sunt simboluri ale mijloacelor artistice traditionale care nu pot reda inefabilul si infinitul. "Lutul" si piatra sunt elemente simple, care "presimt" creatia. Dar toate - cimpoiul, fluierul, lutul nu reusesc sa comunice explicit emotia, adica "durerea". Aceasta va fi "divizata", termenul matematic sugerand aici, partialul, fragmentarul, niciodata absolutul. Metafora "a humei despuiare" marcheaza lepadarea de sine, de fapt, o negatie a lumii materiale prin care se ajunge la poezie, ca virtualitate, ca proiectie.

Ceea ce este socant la Barbu e ermetismul exprimării; matematicianul indragostit de limbaj face adevarate experiente de vocabular si de sintaxa. "Durerea divizata" era, de fapt "durerea fiecaruia framantata-ncet, mai tare", ca si "cimpoiul vested luncii" sunt metafore prin elipsa, intr-un joc al analogiilor - de altfel, Barbu are "duhul analogiilor" ne spune Perpessicius - ce emana o muzicalitate extraordinara. Este vorba de o plasticizare a abstractului, care reuseste sa imprime enumeratiei ermetice si depersonalizate un paradoxal accent melancolic - neputinta elementelor ce vor sa se exprime. Melancolia aceasta eterata este una dintre realizarile majore ale poeziei.

Daca primul catren facea parte din planul mijloacelor artistice ale poeziei, al doilea prezinta "conditia ei ideala". Aceasta e definita in maniera proprie, cat se poate de barbian, amintind de increat, simbolizat de "cantecul incapator" - o promisiune a ceva ce nu exista, dar ar putea exista. "Cantecul" face parte din paradigma poeziei, chiar daca e supus ~ am vazut in primul catren - blestemului individualitatii. Tonul acestui catren e unul grav, solemn, iar conditional-optativul care incepe catrenul potenteaza poezia ca o alta lume, intrata "in oglinda", virtuala. Acest univers al "jocului secund" - dupa titlul volumului - abstras din efemer, se ridica prin anularea celui real, nefiind "o copie a lui, avand un sens propriu, intern, care-l justifica" ne spune Nicolae Manolescu. Catrenul al doilea are la baza doua "metafore ale creatiei" - Perpessicius. Prima "Fosnirea matasoasa a marilor cu sare" ilustreaza imaginea mării ca leagan al vietii, dar si revelatia inaltului reflectat in acvatic, pecete a realitatii virtuale. A doua metafora este nasterea femeii in Paradis, femeie pe care Divinitatea o resusciteaza din "coasta barbatului". Imaginea Evei/ poeziei ridicandu-se in chip de fum se inscrie in jocul aparentelor - fumul e o sublimare ce accentueaza aerul de lume posibila a poeziei - "iubirea de posibil", ca un imn adresat vietii care se "pregateste sa se desprinda de nefiinta", cum se exprima Perpessicius. "ingerii" sunt si ei un element paradisiac, facand parte din mantuirea acestei lumi a posibilului.

Poezia se transforma intr-un imn, inteles ca stare de revelatie extatica, o stare ultima a fiintei artistului, de genul celei care, dupa spusele legendei, l-a determinat pe Toma de Aquino sa

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

exclame in urma unei viziuni beatifice: "Nu mai scriu, orice cuvinte pe langa o asemenea lumina, nu sunt decat paie".

-Limbajul-

Criticul Nicolae Balota facea apropierea dintre limbajul barbian si incantatia sacra. in cazul ambelor, exprimarea inexprimabilului se face prin enigme si obscuritati. Daca limbajul este comunicarea a celor ce sunt, poetul faureste o alta limba - o cale de acces spre o alta realitate posibila. Termenii au o rezonanta arhaica si populara - "huma", "despuiare", intregita de neologismul matematic - "divizata".

-Versificatie-

Poezia are rima imbratisata si masura variabila, de 13- 14 silabe. Ritmul reprezinta o combinatie intre troheu si iamb.

-Modurile si timpurile verbale-

Timpurile predominante sunt ale proiectiei, viitorul "vor spune" si conditionalul "ar trebui". Ele exprima virtualitatea poeziei. Prezentul "-suna" sau "rasare" e folosit pentru a evoca realitati imuabile, ca imposibilitatea exprimarii sau afirmarea mitologica a poeziei ca elan demiurgic.

-Concluzii-

Pentru Barbu poezia absoluta a insemnat salvarea cuvintului, dar si purificarea si esentializarea lumii, intr-o viziune care ne aminteste de "epura unui clasicism ideal", asa cum spunea memorabil Nicolae Balota. Timbru poate fi considerata o astfel de imagine a reflectarii, precisa si exacta, dar si eleganta si provocatoare .